

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(530)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (57.)
oraz Komisji Gospodarki Narodowej (75.)
w dniu 13 listopada 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (druk senacki nr 360, druki sejmowe nr 1055, 1222).

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 40)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej Tomasz Misiak)

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Rozpoczynamy wspólne posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Witam przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, pana Mariusza Witczaka.

Przystępujemy do rozpatrywania ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych – druk senacki nr 360.

Rozumiem, że pan minister również tę ustawę koordynuje, w związku z tym proszę uprzejmie o zabranie głosu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Juliusz Engelhardt:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jest to rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym i ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, jakkolwiek w tym drugim wypadku dotyczy to tylko jednego przepisu. Jest to bardzo ważna ustawa, stanowiąca odpowiednik specustawy drogowej. Dotyczy transportu kolejowego. Wiele regulacji tutaj zawartych jest niemal analogicznych do specustawy drogowej. W dniu 7 listopada Sejm uchwalił tę ustawę, może więc powiem o niej krótko. Mam tutaj bardzo obszerny materiał, pozwolę sobie jednak go skrócić.

Przed wszystkim chciałbym wskazać na cztery zakresy problemowe regulowane przepisami tej ustawy.

Pierwszy zakres dotyczy podmiotu ustawy, który może występować w trybie rozdziału 2b, o wydaniu decyzji o ustalaniu lokalizacji linii kolejowej. Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o transporcie kolejowym stanowią, iż wnioskodawcą decyzji o ustalaniu lokalizacji linii kolejowej jest minister właściwy do spraw transportu. Niemniej jednak dotychczasowa praktyka składania wniosków w tym zakresie wykazała, że nie jest to rozwiązanie najlepsze z punktu widzenia efektywności pozyskiwania decyzji lokalizacyjnych. Wynika to z faktu, że minister właściwy do spraw transportu nie sporządza dokumentacji niezbędnej do uzyskania stosownej decyzji, bazuje na dokumentacji dostarczonej przez inwestora, czyli przez spółkę PLK SA, nie ma więc bezpośredniego wpływu na tworzenie tej dokumentacji. Minister występuje tu w cha-

rakterze pośrednika pomiędzy inwestorem a właściwym organem. Udział w tym postępowaniu ministra właściwego do spraw transportu niepotrzebnie wydłuża proces uzyskania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej i dlatego projektowana nowelizacja zakłada, iż wnioskodawcą będzie spółka Polskie Linie Kolejowe SA.

Drugi zakres tematyczny dotyczy czynności wykonywanych przez organ wydający decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowych w toku prowadzonego postępowania. Projektowane w noweli przepisy mają na celu odciążenie wojewodów w zakresie podejmowanych działań.

Trzeci zakres tematyczny dotyczy wywłaszczenia nieruchomości pod lokalizację linii kolejowych. Zgodnie z projektem ustawy PLK SA z mocy prawa będzie nabywała prawo użytkowania wieczystego na gruntach wywłaszczonych na rzecz Skarbu Państwa, objętych decyzją lokalizacyjną. Rozwiązanie to zapewni większą rolę PLK SA w procesie lokalizacyjnym i przyspieszy realizację inwestycji kolejowych.

I wreszcie czwarty zakres tematyczny, który dotyczy sposobów wypłaty odszkodowań za wywłaszczone nieruchomości pod lokalizację linii kolejowych o znaczeniu państwowym. Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o transporcie kolejowym stanowią, iż to Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, dokonuje wypłaty odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości. Po wybudowaniu lub przebudowaniu linii o państwowym znaczeniu minister właściwy do spraw transportu wnosi te nieruchomości w formie wkładu niepieniężnego do PLK SA. Zgodnie z obecnymi uregulowaniami odszkodowanie jest ustalane w drodze decyzji administracyjnej, a termin ustalenia odszkodowania nie jest oznaczony, co może budzić niepokój właścicieli czy użytkowników wieczystych, których nieruchomości podlegają wywłaszczeniu. Projektowana nowelizacja wprowadza właśnie nowe rozwiązania w tym zakresie, zgodnie bowiem z projektem ustawy odszkodowania te będzie wypłacała spółka Polskie Linie Kolejowe SA, a nie, jak dotychczas, Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu. Wypłata odszkodowań za nieruchomości wywłaszczane przez PLK SA częściowo – podkreślam to – uniezależni lokalizację linii kolejowych od uwarunkowań budżetowych i zapewni procesowi lokalizacji inwestycji bardziej elastyczne źródło finansowania.

To były cztery zakresy tematyczne, których dotyczy ustawa. Dodatkowo chciałbym jeszcze tu podać szereg informacji.

Należy więc stwierdzić, że z doświadczeń zgromadzonych podczas ustalania lokalizacji linii kolejowej w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, iż większość nieruchomości była nabywana w drodze umów cywilnoprawnych, w efekcie prowadzonych pomiędzy stronami negocjacji. W związku z tym zaproponowano, że ustalenie wysokości odszkodowania będzie odbywało się w trybie negocjacji pomiędzy PLK SA a właścicielami bądź użytkownikami wieczystymi po wydaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej. Decyzja administracyjna ustalająca wysokość odszkodowania byłaby wydawana jedynie w wypadku niepowodzenia negocjacji. To rozwiązanie powinno w znacznym stopniu odciążyć wojewodów w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych w tym przedmiocie i przyspieszyć wypłatę odszkodowań osobom uprawnionym. Ponadto nowelizacja ustawy określa źródła finansowania wypłaty odszkodowań za wywłaszczone nieruchomości pod lokalizację linii kolejowej o państwowym znaczeniu, odwołując się w tym zakresie do art. 38, ust. 1, pkt 3 i ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym. Wynika to z faktu, iż po-

zyskanie nieruchomości pod lokalizację linii kolejowej o znaczeniu państwowym stanowi element przygotowania inwestycji kolejowej i dlatego powinno być finansowane z tych samych źródeł, co inne działania procesu inwestycyjnego, dokonywane na liniach o państwowym znaczeniu. Omawiana regulacja jest zatem konsekwencją zmiany podmiotu wypłacającego odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości na cele związane z lokalizacją linii kolejowych. Zgodnie z proponowanymi zapisami mającymi na celu zapewnienia godziwych odszkodowań za przejęte nieruchomości powiększy się je dodatkowo, po pierwsze, o 5% ustalonego odszkodowania, w wypadku gdy dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości wyda tę nieruchomość lub opróżni lokal i inne pomieszczenia niezwłocznie, nie później niż w terminie dwudziestu ośmiu dni od dnia, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna, albo od dnia doręczenia zawiadomienia o nadaniu tej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, i po drugie, o kwotę równą 10 tysiącom zł w odniesieniu do nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym lub budynkiem, w którym został wydzielony lokal mieszkalny. Zauważono, iż wydanie nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym wydzielony został lokal mieszkalny, może się wiązać z poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z przeprowadzką, i zaproponowano, żeby wówczas wysokość odszkodowania za prawo własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zamieszkałemu w tym budynku albo lokalu była zwiększana właśnie o kwotę równą 10 tysiącom zł w odniesieniu do tej nieruchomości. Rozwiązania te zostały zawarte również w tak zwanej specustawie drogowej.

Wysoka Komisjo, chciałbym powiedzieć, że przy tej ustawie były uzgodnienia międzyresortowe. Pojawiły się pewne wątpliwości i uwagi, na przykład istniała wątpliwość odnośnie do zwolnienia Polskich Linii Kolejowych z opłat podatku dochodowego, bo chodziło o to, czy nie będzie to pomocą publiczną, ale w efekcie prowadzonych uzgodnień i korekt Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ostatecznie już w lipcu uzgodnił treść zmiany ustawy. Dodam również, że podczas prac nad tym projektem były przeprowadzane bardzo szerokie konsultacje nie tylko ze spółką Polskie Linie Kolejowe SA, ale także z Izbą Gospodarczą Transportu Lądowego, która zrzesza osiemdziesiąt dziewięć podmiotów gospodarczych. Ponadto, jak to podkreśliłem, w uzgodnieniach międzyresortowych praktycznie jest już pełna zgodność, bo pewne uwagi były, ale niektóre resorty się wycofały i jeszcze dodatkowo projekt został poddany opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, która go zaakceptowała. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Proszę o opinię Biuro Legislacyjne.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Maciej Telec:**

Ja chciałbym zwrócić uwagę Wysokiej Komisji tylko na jedną kwestię o charakterze legislacyjnym. Chodzi o nowy ust 2 w art. 9q – to jest druga strona druku –

który w zdaniu pierwszym wskazuje, że wojewoda doręcza decyzje o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej wnioskodawcy oraz wysyła zawiadomienie o jej wydaniu właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości, podczas gdy w zdaniu drugim zobowiązuje się wojewodę do zawiadomienia pozostałych stron o tej decyzji w drodze obwieszczeń. Jednak w tym drugim zdaniu błędnie wskazano, że zawiadomienie ma dotyczyć wszczęcia postępowania, podczas gdy chodzi już o wydanie decyzji w tej sprawie. Należy więc wykreślić w tym zdaniu wyrazy „o wszczęciu postępowania”.
Dziękuję.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję.
Proszę o opinię.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Juliusz Engelhardt:**

Zgadzamy się. To jest kwestia legislacyjna.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie?
Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Bohdan Paszkowski:

Panie Przewodniczący, Szanowny Panie Ministrze, mam pytania dotyczące treści tych nowych przepisów ustawy.

Moje pytania dotyczą zmiany art. 9s; tam są nowo dodane ust. 3a–3d. W ust. 3b jest zapis: „PLK SA nabywają z mocy prawa z dniem, w którym decyzja...” Nie, to nie ten. Ust. 3c: „Nie pobiera się pierwszej opłaty i opłat rocznych z tytułu nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w trybie niniejszego rozdziału, a nabycie prawa własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3b, następuje nieodpłatnie”. Można się zgodzić z tym, że nie pobiera się tych pierwszych opłat i rocznych opłat z tytułu nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, jednak niezrozumiałą jest dla mnie zapis mówiący, że „nabycie prawa własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na nieruchomościach, o których mowa itd.” w wyniku przejęcia następuje nieodpłatnie. Jak to się ma później do ustalania odszkodowania? Bo prawo użytkowania wieczystego ma to do siebie, że jeżeli wygasa, to trzeba rozliczyć wniesione przez właściciela budynku, tutaj natomiast jest zapis, którego, przyznam, nie bardzo rozumiem. O co tu chodzi? Dlaczego to ma być nieodpłatne?

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo
Pan senator Iwan.

Senator Stanisław Iwan:

Ja chciałbym zapytać o dwie kwestie. O jedną w kontekście pisma, które otrzymaliśmy teraz, przed chwilą, z sekretariatu związku pracowników leśnictwa. Dotyczyło zmiany w ustawie. Chodzi o to, aby drewno pozyskane z wycinki było własnością Lasów Państwowych. Ale w tym kontekście mam pytanie szersze, o odszkodowanie wypłacane właścicielowi, który tą decyzją zostaje pozbawiony prawa do swojej nieruchomości.

Pytanie drugie. Mówi się o czasie negocjacji, a czy ten czas negocjacji jest określony? Ja tego nie znalazłem.

(Głos z sali: Jest, dwa miesiące.)

A gdyby zrobić taką sekwencję, ile czasu – gdyby, powiedzmy były tam jakieś zaparcia itd. – potrzeba na to, żeby PLK zaczęło ostatecznie władać tą nieruchomością?

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Dajczak.

Senator Władysław Dajczak:

Panie Przewodniczący, Panie Ministrze, ja również w nawiązaniu do pytania senatora Iwana. Otrzymaliśmy tuż przed spotkaniem pismo Krajowej Sekcji Pracowników Leśnictwa. Pan minister wspomniał, że konsultacje były bardzo szeroko prowadzone, chciałbym więc prosić, żeby pan minister przybliżył sprawę tego, kiedy je rozpoczęto, jak one przebiegały, jakie wnioski w trakcie tych konsultacji wpływały, jakie zostały uwzględnione przez stronę rządową, a jakie zostały odrzucone? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Jurcewicz.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Panie Przewodniczący, Panie Ministrze, pierwsze pytanie dotyczy także ust. 3c. Rozumiem, że kiedy nieruchomość jest we władaniu jednostki samorządu terytorialnego, tych opłat się ją pozbawia. Jeśli chodzi o nieodpłatne przejęcie innych urządzeń, to założmy sytuację, że w pewnym pasie znajdują się urządzenia innych operatorów, różnych mediów. Jaka powstaje tu sytuacja? No, przepraszam, będzie ona trochę zaskakująca dla tych operatorów.

Następne pytanie dotyczy – już mówię dokładnie – art. 9w, ust. 4, ale nie będę czytał całości, tylko fragment: „PLK SA są obowiązane, w terminie faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie, do wskazania lokalu zamiennego”. Czy nie powinno być „do zapewnienia”? Bo dalszy ciąg dotyczy tego, kiedy ktoś ma opróżnić lokal w konkretnym czasie. Między zapewnieniem a wskazaniem jest jednak różnica.

Jeśli chodzi o pismo, które wpłynęło, dotyczące drzew itd., to wydaje mi się, że jest w nim troszkę sprzeczności. Drewno ma być nieodpłatną własnością Lasów Państwowych, ale koszty wycinki ma pokryć zarządca? To à propos tego pisma. Dziękuję.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Pan senator Ortyl.

Senator Władysław Ortyl:

Panie Przewodniczący, Panie Ministrze, w dochodzeniu do wysokości odszkodowania jest przewidziany tryb negocjacyjny, a w wypadku jego niepowodzenia także tryb administracyjny, ale rozumiem, że gdy mamy do czynienia z zastosowaniem trybu administracyjnego, właściciel ma także prawo dochodzenia odszkodowania na drodze sądowej – tak to sobie wyobrażam – jako w trzecim, już ostatecznym rozstrzygnięciu?

Zmiany w art. 9y, które dotyczą pktu b i ust. 3f, mówią o powiększeniu odszkodowania o 10 tysięcy zł, w wypadku gdy na miejscu lokalizacji linii kolejowej mamy do czynienia z budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym został wyodrębniony lokal mieszkalny. To jest oczywiście odszkodowanie powiększone dla właściciela lub użytkownika wieczystego. Ja bym chciał prosić o przybliżenie tego, dlaczego ta kwota wynosi tyle i dlaczego jej wysokość nie jest różna w zależności od wielkości budynku. Powinna być tutaj jakaś różnica, jednolita kwota jest dla mnie trochę dziwna.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury

Juliusz Engelhardt:

Panie Przewodniczący, ja bym poprosił, by odpowiedział specjalista, pan dyrektor Tomasz Warsza, zastępca dyrektora departamentu kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury.

Bardzo proszę.

Zastępca Dyrektora

Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury

Tomasz Warsza:

Zacznę od pierwszego pytania, które zostało zadane. Może zwróćmy uwagę na samą konstrukcję. Inaczej niż w sytuacji dróg, mamy tu do czynienia z sytuacją, kiedy podmiotem realizującym inwestycję jest spółka Skarbu Państwa. My wywłaszczamy użytkownika gruntu na rzecz Skarbu Państwa, a spółka uzyskuje użytkowanie wieczyste na tym gruncie. Nabycie prawa użytkowania i własności urządzeń, budynków nie jest nieodpłatne, bo na początku płacimy odszkodowanie dotychczasowemu właścicielowi nieruchomości, a dopiero później nabywamy nieodpłatnie użytkowanie wie-

czyste, czyli prawo znacznie węższe niż prawo własności. Nie ma tu więc zagrożenia, żeby ta osoba nie dostała odszkodowania.

Obliczenie odszkodowania odbywa się w ten sposób, że jest odszkodowanie zarówno za prawo własności gruntu, jak i za naniesienia, za części składowe nieruchomości albo za prawo własności związane z użytkowaniem wieczystym. Nie do końca mogę zrozumieć uwagi zgłoszone przez związek „Solidarność”, bo u nas jest inaczej niż w wypadku dróg; my płacimy odszkodowanie Lasom Państwowym za grunt i za drewno. Związkowcy nam proponują, żebyśmy za drewno zapłacili dwa razy, ale my nie możemy zgodzić się na taką sytuację, że zapłacimy im raz, wytniemy i jeszcze oddamy im drewno. Albo nie płacimy odszkodowania i wtedy drewno należy do nich, albo płacimy odszkodowanie. Prawda jest taka, że prawdopodobnie to Lasy Państwowe fizycznie wykonają tę pracę, my zaś nie możemy płacić za to samo dobro dwa razy, i to jeszcze z pieniędzy budżetowych. Na to nie możemy sobie pozwolić.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Pan senator Jurcewicz pytał o te dodatkowe infrastruktury.
(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury
Tomasz Warsza:**

Po kolei. Jeżeli chodzi o okres, to są dwa miesiące od wydania prawomocnej decyzji. Prawdopodobnie zarządca infrastruktury będzie starał się uzgodnić z ludźmi tę cenę wcześniej, bo przecież zarówno osoby uczestniczące...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To znaczy dwa miesiące i wtedy idziemy do wojewody, czyli będą cztery miesiące, bo wojewodzie wydanie decyzji o odszkodowaniu zajmie dwa miesiące, a nie miesiąc, mówmy więc o czterech miesiącach. To powinien być maksymalny okres. Jest on dość krótki. Naszym zdaniem ustawa jest tak skonstruowana, żeby do takiej sytuacji nigdy nie doszło. Zarządca ma porozumieć się z mieszkańcami danej miejscowości, żeby nie było konfliktów społecznych. Dlatego mamy negocjacje, dlatego nie urzędnik to ustala, ale zarządca wspólnie z właścicielem nieruchomości. To jest nasz kierunek.

Jeżeli chodzi o innych operatorów, to, niestety, zawsze, gdy mamy lokalizację i wywłaszczenie jakiegokolwiek nieruchomości pod cel publiczny, wszystkie prawa związane z prawem własności wygasają. Czy to będą drogi, czy to będzie jakiegokolwiek inny obiekt użyteczności publicznej, zawsze prawa rzeczowe – bo mówimy tu o prawach rzeczowych związanych z gruntem – wygasają. Nie ma innej możliwości. Zarządca infrastruktury będzie musiał podpisać nową umowę z takim operatorem. W zależności od tego, w jakim stopniu ta infrastruktura będzie kolidowała z linią kolejową, trzeba będzie opracować nowe rozwiązania. Tak na przykład jest w wypadku dróg, kiedy trzeba budować nowe skrzyżowania drogi z linią kolejową. Tu też są problemy, bo trzeba wtedy tę drogę przebudować, zrobić skrzyżowanie jednopoziomowe lub dwupoziomowe, zależnie od okoliczności, ale po to te wszystkie podmioty są stronami postępowania administracyjnego, żeby mogły zgłaszać swoje uwagi. Dziękuję.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Proszę bardzo, pan senator Jurcewicz.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Panie Przewodniczący, Panie Ministrze, co do własności gruntu to budzi jednak moje wątpliwości nieodpłatne przejęcie urządzeń innych operatorów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Moment.

Ja czytam to tutaj i chciałbym prosić o doprecyzowanie. Pytałem wcześniej, jak wygląda sprawa wówczas, kiedy nieruchomości stanowią własność jednostki samorządu terytorialnego. Czy byłby pan uprzejmy odpowiedzieć jednym zdaniem?

I ostatnia sprawa to wskazanie lokalu. Proszę, żeby się pan do tego odniósł. Dziękuję bardzo.

Zastępca Dyrektora

Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury

Tomasz Warsza:

Pierwsza rzecz: my wypłacamy odszkodowanie za wszystkie naniesienia, które tam są, a ustanowienie użytkownika wieczystego, które następuje z mocy prawa, jest zupełnie innym procesem.

Druga rzecz. Jeżeli chodzi o wskazanie lokalu zamiennego, to jest to konstrukcja przyjęta ze specustawy drogowej. Zarządca infrastruktury wskazuje miejsce i prawdopodobnie będzie musiał zapłacić tej osobie, która zgodzi się przyjąć takiego nowego lokatora, ale tylko do czasu wypłacenia odszkodowania. Później ta osoba sama musi znaleźć sobie nowe miejsce. Przecież nie możemy do końca życia zapewniać tej osobie lokalu zamiennego, jednocześnie dając jej odszkodowanie za daną nieruchomości.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo, Panie Dyrektorze.

W takim razie przystępujemy do głosowania...

Jeszcze nie. Proszę uprzejmie, pan senator Ortyl.

Senator Władysław Ortyl:

Przepraszam bardzo, ale nie słyszałem odpowiedzi na moje pytania. Być może nie uważałem, ale... Może je powtórzę?

(Zastępca Dyrektora Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury Tomasz Warsza: Tak, prosiłbym, bo dużo było tych pytań.)

Panie Ministrze, pierwszą sprawą jest oczywiście dochodzenie odszkodowania poprzez negocjacje, poprzez decyzję administracyjną. A czy właściciel ma prawo dochodzenia na drodze sądowej tego odszkodowania? Jak to wygląda? Czy jest z tym

podobnie jak w ustawie o drogach? I jak powstała kwota 10 tysięcy zł, ta z ust. 3f ? Dlaczego nie rozróżnia się tu wielkości budynków, powierzchni itd.?

Koledzy też nie uzyskali odpowiedzi, ale upomną się sami.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury
Tomasz Warsza:**

To zostało wynegocjowane w Sejmie ze stroną rządową przy ustawie drogowej. My po prostu nie chcieliśmy różnicować sytuacji obywateli ze względu na to, pod jaki cel publiczny została ich nieruchomości wyłączone. Skoro drogowcy przyjęli 10 tysięcy zł i w specustawie drogowej jest ta kwota, to my nie mogliśmy dać ani mniej, ani więcej, bo wtedy byśmy traktowali obywatela, który znajduje się w tej samej sytuacji, w różny sposób, co jest nie do przyjęcia z punktu widzenia konstytucji. Zawsze jednak od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do sądu. Jeśli osoba będzie niezadowolona z wysokości odszkodowania, to może złożyć powództwo do sądu i tam dochodzić sprawiedliwości. Dziękuję.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję.

Jeszcze drugie pytanie. Pan senator też nie jest usatysfakcjonowany.

Senator Władysław Dajczak:

Panie Przewodniczący, Panie Ministrze, ja pytałem o tryb konsultowania tej ustawy. Jakie wnioski były zgłaszane przez strony i jakie zostały uwzględnione, a jakie nie?

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury
Tomasz Warsza:**

Wniosków było zgłaszanych bardzo dużo, bo ta ustawa była dość mocno pracowywana. Głównym problemem, z którym się borykaliśmy, a który zgłaszało i Ministerstwo Finansów, i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, była kwestia zwolnień z tych opłat – pierwszej opłaty i opłat kolejnych – oraz z podatku dochodowego od osób prawnych. Sytuacja została wyjaśniona. Ministerstwo Środowiska zgłaszało uwagi, które teraz zgłaszają państwo z „Solidarności”, i z tych uwag się wycofało. Na posiedzeniu Rady Ministrów minister środowiska nie podniósł tej kwestii po raz kolejny, bo naszym zdaniem te propozycje mają wadę konstrukcyjną, gdyż samo wskazanie gruntu zamiast nieruchomości gruntowej nic nie zmienia. Nadal mamy użytkowanie wieczyste, z którym jest związane prawo własności naniesień.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania?

Senator Bohdan Paszkowski:

Ja mam tylko jeszcze jedno pytanie. Nawiązując do wątpliwości odnośnie do ustalania odszkodowania, powiem, że tutaj są takie przepisy, iż górna wysokość tego odszkodowania jest już limitowana, bo mamy na przykład chociażby art. 9t, ust. 5, gdzie się pisze: „cena nabycia nieruchomości, o której mowa w ust. 2, nie może być wyższa od wartości rynkowej prawa do tej nieruchomości, oszacowanej przez rzeczoznawcę”. Czyli mamy już wartość maksymalną. Dalej weźmy na przykład art. 9y i tam jest zapis w ust. 3b: „Suma wysokości odszkodowania przysługującego itd. nie może przekroczyć wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego”. A wcześniej czytamy, że wartość rynkową będzie ustalał rzeczoznawca, czyli mamy jakby górny limit odszkodowań i jest ciekawe pytanie: po co w zasadzie te negocjacje, jak rzeczoznawca z góry to ustali, najwyżej strona będzie się jeszcze odwoływała od tego rzeczoznawcy, jeżeli będzie taka możliwość, i wносиła o sporządzenie wyceny przez drugiego rzeczoznawcę. Tak to się skończy.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

Proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Juliusz Engelhardt:**

Chodziło nam o zastosowanie pewnego trybu negocjacyjnego co do tych kwot, ale pan senator wspominał tutaj o wartości rynkowej. No przecież budżet państwa nie może płacić więcej, niż wynosi wartość rynkowa, a wartość rynkową określają rzeczoznawcy, czyli osoby zupełnie niezależne od administracji rządowej, i w sposób niezależny tę wartość wskazują. Dodatkowym bonusem jest jakby premia wypłacana dodatkowo właścicielowi wywłaszczanej nieruchomości, jeśli spełni określone warunki. Chodzi tu o to podwyższenie odszkodowania o 5 i o kwotę 10 tysięcy zł, o której też tu była mowa, a która jest kwotą na koszty ewentualnej przeprowadzki, na poszukiwanie lokalu itd. To też jest dodatkowa premia Skarbu Państwa dla obywatela, przy czym tu obowiązuje zasada jednolitości, a więc i w ustawie drogowej, i w kolejowej jest tak samo.

Senator Bohdan Paszkowski:

Jeszcze tylko krótkie pytanie, doprecyzowujące. Czy w konstrukcji tej ustawy jest przewidziany taki mechanizm, że cena może być wyższa niż ustalona przez rzeczoznawcę? Czy to odszkodowanie może być wyższe niż ustalone przez rzeczoznawcę? Bo jeżeli takiego mechanizmu nie ma, to można z góry napisać, że wycenia rzeczoznawca i tyle?

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Kolejnictwa w Ministerstwie Infrastruktury
Tomasz Warsza:**

Tak, tylko że ktoś ponosi odpowiedzialność za te decyzje. Kiedy my negocjujemy i przychodzimy z wyceną, to osoba, która się z nami spotka, której zabieramy nieruchomość, może powiedzieć, że ta wycena nie jest prawidłowo sporządzona. Ona ma się z tą wyceną zapoznać i może przedstawić kontrwycenę. W momencie kiedy wskazany przez nas rzeczoznawca jest ostateczną instancją, naruszamy prawa tej osoby do słusznego odszkodowania, bo możemy sobie wyobrazić sytuację, w której cena – wartość rynkowa – została źle ustalona przez rzeczoznawcę i strona ma prawo powołać własnego eksperta, który zbada ten dokument i w razie czego sporządzi kontroperat. My dajemy stronie możliwość walki o słuszne odszkodowanie. Nie możemy powiedzieć, że nasz rzeczoznawca jest najlepszy, i dlatego dostaniesz sumę x, a nie większą.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, według pewnego systemu. Nie możemy pozwolić kolejom, żeby płaciły za to z pieniędzy budżetowych powyżej wartości rynkowej, ale nie możemy doprowadzić do tego, żeby wartość rynkowa była pozorna, musi więc być dialog między dwiema stronami. Dziękuję.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękuję bardzo.

W takim razie pan senator jest już usatysfakcjonowany.

Przystępujemy do głosowania. Najpierw poprawka Biura Legislacyjnego, która została również zaakceptowana przez rząd.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (22)

Przystępujemy do głosowania nad ustawą wraz z poprawką.

Kto z państwa jest za przyjęciem ustawy? (13)

Kto z państwa jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (9)

Dziękuję bardzo.

Sprawozdawcą będzie pan senator Owczarek? Dziękuję bardzo.

Dziękuję komisji samorządu terytorialnego, a komisję gospodarki proszę o pozostanie, ponieważ rozpoczynamy...

Jeszcze pan minister.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Juliusz Engelhardt:**

Chciałbym bardzo podziękować panom senatorom za procedowanie nad tym projektem. Jest to bardzo ważny projekt rządowy, usprawniający procesy inwestycyjne. Bardzo, bardzo dziękuję.

Przewodniczący Tomasz Misiak:

Dziękujemy również, Panie Ministrze, za wprowadzenie nas w ten temat.
Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 13)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851